

Predmet: Podujevo II (Đukić Željko i dr.)

Broj predmeta: K.V. br. 04/2008

Glavni pretres: 11. i 12. 05. 2009.

Izveštaj: Nataša Kandić punomoćnica žrtava

Saslušanje svedoka Gorana Stoparića

Jedinici *Škorpioni* pridružio se pred početak NATO bombardovanja. Komandant te jedinice Slobodan Medić obišao je većinu pripadnika jedinice i pozvao ih da se okupe. U pozivanju i okupljanju pripadnika učestvovao je i on. Okupili su se u Novom Sadu i sa tri autobusa krenuli za Beograd. Slobodan Medić putovao je džipom, a visoki oficir MUP-a Milan Milanović-*Mrgud* službenim autom. U koloni je bio i neki kamion kojim je prevoženo oružje. Ne zna ko je vozio kamion. Uniforme su zadužili na nekoj poljani u okolini Beograda, a oružje u Prolom Banji. Šlem i borbeni prsluk nisu bili sastavni deo uniforme, to su imali samo neki pripadnici jedinice. Oružje im je, bez evidentiranja, podelio Srđan Manojlović. Nije mu poznato da je jedinica bila organizovana po vodovima i odeljenjima, niti da je neko bio imenovan za komandira voda ili odeljenja. Ne seća se da je Slobodan Medić prilikom dolaska u Prolom Banju održao govor.

U Podujevo/Podujevë su stigli ujutru, a autobusi su se zaustavili u blizini policijske stanice. Tu su zatekli veći broj pripadnika aktivnog sastava Specijalnih antiterorističkih jedinica (SAJ) i Posebnih jedinica policije (PJP). Oko pola sata proveli su sedeći u autobusima. Za to vreme neki pripadnici *Škorpiona* izlazili su iz autobusa i iz okolnih prodavnica uzimali robu. Opšte je poznato da su pripadnici policije na Kosovu nekažnjeno krali. Dobili su naređenje da se smeste u okolnim praznim kućama. Niko ih nije izvestio o tome da li u gradu ima civila ili eventualno snaga OVK. Sa Milovanom Tomićem i Nebojšom Cekićem krenuo je da potraži kuću u kojoj bi se smestili. Kuća koju su smatrali prikladnom nalazila u većem dvorištu u koje se ulazilo kroz kapiju i amforski prolaz. U dvorištu se nalazio veći broj pripadnika policije. Ušao je u kuću i pregledao prostorije. Imao je utisak da su ljudi koji su tu živeli izašli iz kuće dva sata pre toga. Nakon izlaska iz kuće video je da policajci iz susednog dvorišta, preko porušene žičane ograde, sprovode grupu civila u kojoj su bile žene, deca i jedan stariji muškarac. Među policajcima koji su sprovodili civile bilo je nekoliko *Škorpiona* i par pripadnika ostalih jedinica. Prepoznao je Sašu Cvjetana i svedoka *PI*. Neki pripadnik *Škorpiona*, misli da je to bio okrivljeni Miodrag Šolaja, pretresao je starijeg muškarca. On i Milovan Tomić prišli su i rekli da se prestane sa pretresom, što se i desilo. Odlučili su da civile puste na ulicu odn. odvedu ih do pretpostavljenih koji će odlučiti šta će sa njima. Civili su izašli na ulicu i uporedo sa njima izašao je i on. Na ulici je neki pripadnik SAJ-a počeo da viče nešto u smislu *Šta izvodite to na ulice, vraćajte to u kuće, sutra kad se krene, ko se zatekne zatekne*. Neko od policajaca je iz grupe izdvojio starijeg muškarca, a ostali su krenuli nazad u dvorište. Čuo je da je taj čovek streljan u nekoj kafani. Kada se grupa civila vratila u dvorište, nalazio se kod kapije sa Milovanom Tomićem i Nebojšom Cekićem. Odlučili su da za smeštaj potraže drugu kuću, a odmah potom iz dvorišta su čuli rafalnu paljbu iz nekoliko automatskih pušaka. Po zvuku je shvatio da to *Škorpioni* pucaju i bilo mu je jasno da su zapravo pucali u civile koje su sprovodili. Pošao je da vidi šta se to dešava, ali ga je Milovan Tomić zaustavio. Došao je do ugla odakle je mogao da pogleda u dvorište i video dva tela, nakon čega je shvatio da su civili streljani. U dvorištu se nalazilo dosta policajaca koji su najverovatnije videli streljanje. Policajci su počeli da izlaze na ulicu i okupljaju se u grupama. Među onima koji su izašli iz dvorišta video je Sašu Cvjetana, svedoka A i okrivljene Dragana Medića i Dragana Borojevića. Nije video da iz dvorišta izlaze okrivljeni

Željko Đukić i Miodrag Šolaja. Saša Cvjetan i okrivljeni Dragan Medić i Dragan Borojević su, nakon izlaska iz dvorišta, menjali okvire na puškama iz čega je bilo jasno da su oni pucali. Nije video da to čini svedok P1. Ubrzo su tu došli oficiri SAJ, ušli u dvorište i pružali pomoć preživelim. Oficir SAJ-a, koga zna kao *Tutinca*, počeo je da viče po njih. Postrojili su se i on je rekao da one koji su to učinili treba sreljati, pobiti i nešto kao *Stoko, svinje, bagro, s vama se raditi ne može, sedajte u autobuse*. Slobodan Medić je čuteći stajao pored njega. Ušli su autobuse i krenuli nazad u Prolom Banju. Tokom vožnje optuženi Željko Đukić je rekao nešto u smislu *pička mu materina ko je to mogao da uradi, pa ja imam decu*. Optuženi Dragan Medić je ustao i rekao *ćuti Brko, ja sam pa šta*. Čuo je da neko kaže *zbog ovog će neko kad tad da odgovara*, ali ne zna ko je to rekao. Zna da je jedan vod ostao u Podujevu/Podujevë, da se vratio sutradan i da su tada dovezli kamion sa tehničkom robom. Neki pripadnici *Škorpiona* bili su šokirani događajem u Podujevu/Podujevë, zbog čega su u Prolom Banji vratili oružje i napustili jedinicu. Slobodan Medić je tada održao govor kojim je pokušao da smiri ljude i rekao da kada se vodi rat neko treba i da pogine. Ne seća da je on tada rekao da o ubistvu civila ne smeju govoriti. U tom periodu je u Prolom Banji došao i komandant SAJ-a Trajković koji im je takođe održao govor. Nakon nedelju dana dobili su nalog da odu kućama. Mislio je da su tada raspušteni, međutim nakon nekog vremena ponovo su okupljeni i poslani na drugi teren.

U Prolom banji pripadnici *Škorpiona* su kao moguće počinioc ubistva civila u Podujevu/Podujevë pominjali Sašu Cvjetana, optužene Dragana Medića i Dragana Borojevića i svedoka P1. Optuženi Borojević je pominjan i kao neko ko je iz grupe civila izdvojio i maltretirao neku ženu.

Sašu Cvjetana i svedoka P1 upoznao je u Prolom Banji. Optužene Dragana Borojevića i Miodraga Šolaju po nadimku *Zicko*, zna od ranije. Optuženi Šolaja je tokom boravaka u Podujevu/Podujevë bio veoma mlad, a izgledao je i mlađe nego što je imao godina. Optuženi Dragan Medić je tada imao dužu kosu i nosio NATO džemper. Optuženi Željko Đukić je bio krupan, markantan, sa bradom i brkovima. Optuženi Borojević je bio ošišan, obrijan, sportski građen i fizički jak, sa uvek urednom uniformom. Svedok P1 je nosio šlem i pancirni prsluk, ali nije siguran da li na ovom ili drugom terenu. Nakon događaja u Podujevu/Podujevë ovaj svedok se najviše družio sa Sašom Cvjetanom.

Razlike između svog i iskaza svedoka Nebojše Cekića objašnjava time da Nebojša Cekić iz straha nije smeo da kaže sve što mu je poznato o ovom događaju. Razliku između svog i iskaza optuženog Željka Đukića objašnjava da se ne seća da je tog optuženog viđao.

Negira navode optuženog Željka Đukića da je on iz susednog dvorišta sproveo grupu civila, da je izdvojio i pretresao neku plavu ženu, da je legitimisao starijeg muškarca i da ga je Đukić upozorio da to ne čini. Kontradiktorne navode više svedoka koji govore o tome da se optuženi Željko Đukić u vreme ubistva civila nalazio na različitim mestima i sa različitim osobama, tumači tako što smatra da svi oni veruju da optuženi Đukić nije učestvovao u ubistvu i pokušavaju da mu pomognu. Nije mu poznato da je između svedoka P1 i optuženog Đukića postojao neprijateljski odnos. Ne zna koji bi motivi naveli svedoka P1 da optuženog Željka Đukića lažno tereti. Misli da je komandant jedinice Slobodan Medić i Željko Đukić imali bizak i prijateljski odnos. Negira navode optuženog Borojevića da protiv njega u ovom postupku lažno svedoči, kako bi mu se osvetio za neke uvrede koje mu je taj optuženi naneo. Negira navode nekih svedoka i optuženih koji kažu da u ovom postupku lažno svedoči zbog materijalne koristi koju je dobio od punomoćnice oštećenih, kao i navode da to čini iz osвете prema Slobodanu Mediću, jer on nije ispunio neka ranije data obećanja. Slobodan Medić ga je više puta upozoravao i pretio mu da ne sme da kaže ko je izvršio ovaj zločin.

Između svedoka i okrivljenog Željka Đukića izvršeno je suočenje na okolnosti da li je svedok u dvorištu pretresao ženu i legitimisao starijeg muškarca, a okrivljeni mu rekao da to ne čini, da je svedok učestvovao u izvođenju civila iz dvorišta i da li je okrivljeni Dragan Medić u autobusu rekao da je on izvršio ubistvo civila. Svedok i Dragan Borojević izvršeno je svedočenje na okolnosti da li je optuženi Borojević izlazio iz dvorišta u kome su streljani civili i da li je tada menjao okvir na pušci. Suočenje svedoka i optuženog Miodraga Šolaje izvršeno je na okolnosti da li je optuženi pretresao starijeg muškarca iz grupe civila i da li svedok lažno svedoči protiv njega iz razloga jer je za to od punomoćnice oštećenih za to primio novac. Između svedoka Stoparić Gorana i svedoka P1 izvršeno je suočenje na okolnosti da li je svedok P1 u Podujevu/Podujevë nosio šlem i pancir prsluk, da je svedok P1 učestvovao u dovođenju civila u dvorište gde su streljani, ko je zaustavio pretresanje civila, da li se svedok P1 družio sa Sašom Cvjetanom, da li je optuženi Miodrag Šolaja pretresao jednog ili sve civile iz grupe, da li je optuženi Željko Đukić učestvovao u sprovođenju i streljanju civila, šta je rekao policajac koji je naredio vraćanje civila u dvorište i razgovora tokom vožnje iz Podujeva/Podujevë. Nakon svedočenja Goran Stoparić je delimično promenio svoj iskaz da nije siguran da li je svedok P1 šlem i pancirni prsluk nosio u Podujevu/Podujevë ili kasnije na drugom terenu i da je tokom vožnje u autobusu čuo reči *neko će za ovo kad tad da odgovara*, ali da ne zna da li je to rekao svedok P1.

Pitanja punomoćnice oštećenih

Na pitanje punomoćnice oštećenih Nataše Kandić objašnjava da im komandant jedinice Slobodan Medić pre polaska nije rekao gde i zašto idu na Kosovo. Poznato mu je da su neki pripadnici *Škorpionima* otišli na Kosovo jer su znali da tamo mogu nekažnjeno da krađu i pljačkaju. Smatra da su svi pripadnici policije na Kosovu imali osećaj da za šta god budu učinili, pa makar to bila i ubistva Albanaca, nikada neće odgovarati, niti biti kažnjeni. Ne ume da objasni zašto su civile iz dvorišta porodice Gashi izvodili na ulicu, a nisu ih uputili da se vrate kućama. Misli da su ubistvo civila izazvale reči policajca koji je na ulici rekao *Vraćaj to kućama, a sutra ko se zatekne zatekne* i da su te reči značile da svako od njih sa civilima može da radi onako kako on razume da treba, pa i da ih ubije. Misli da su svedoci Zdravko Smiljić i Saša Dabić, koji su se nalazili na terasi kuće u dvorištu, ali i drugi policajci, videli ubistvo civila, ali da o tome ne smeju da govore. Tokom suđenja Saši Cvjetanu i svedoku P1 u Prokuplju, Slobodan Medić je njega i ostale koji su u bili pozvani da svedoče, pozvao na sastanak u njegovu kuću i tom prilikom im, rečima *Ko izda neće se glave nanašati*, zapretio da o ubistvu civila u Podujevu/Podujevë ne smeju reći istinu. Prilikom svedočenja u tom postupku od advokata Saše Cvjetana dobio je list papira na kome je pisalo šta u svedočenju sme da kaže i on je tada svedočio u skladu sa tim. Kada je to suđenje nastavljeno pred Okružnim sudom u Beogradu Slobodan Medić mu je u hodniku suda prišao i ponovio svoje pretnje. Svedoci koji svedoče u ovom postupku ne govore istinu iz straha od Slobodana Medića i osude okoline u kojoj žive. Odlučio je da kaže istinu iz razloga jer je shvatio da za lažno svedočenje može krivično da odgovara, ali i zbog saosećanja prema ubijenoj deci. Izjavljuje da za svedočenje u ovom postupku od punomoćnice oštećenih nije dobio bilo kakav novac.